

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

GEZA BÖLÜMÜ

Esas No : 1984/133

Karar No : 1984/382

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına ve faaliyetlerine ilişkin olarak işlendiği veya sıkıyönetim mahkemelerinin el koyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde olduğu saptanamayan suçlara ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Mustafa İlder ve Ark. (8 Sanık)

O L A Y : Sanıklar Yaşar Talayso, Muzaffer Temiz, Mustafa İlder, Ayhan Kamalı ve Nuri Aslan'ın 18.4.1980 gecesi müşteri olarak bindikleri bir taksiyi silah zoru ile gasp ettikleri, 18.3.1980 günü sanıklar Ayhan Kamalı, Mehmet Sağlamcı ve Mustafa İlder'in İsmail Keskinbiçak isimli ve halen firarda bulunan şahsın talimatı ile bir kahvehaneyi kurşunlayarak, mağdur Kadir Baştuğ ile Mustafa Etikoğlu'nu yaralayarak öldürmeye teşebbüs ettikleri, 6.4.1980 günü sanıklar Mustafa İlder, Ayhan Kamalı, Muzaffer Temiz ve Nuri Aslan'ın Şehremini'de bir gıda pazarından silah tehdidi ile 10.700 lira ve bir saat gasp ettikleri, 8.4.1980 günü, Muzaffer Temiz, Mustafa İlder ve Nuri Aslan'ın bir taksiye binerek, tabanca tehdidi ile şoförün 600 lirası, saati ve nişan yüzüğünü ve otoyu gasp ettikleri ve bilâhare otoyu başka bir semtte terk ettikleri, 9.4.1980 günü sanıklar Mustafa İlder, Muzaffer Temiz, Ayhan Kamalı ve Nuri Aslan'ın silah tehdidi ile bir otoyu gaspettikleri, 14.4.1980 günü sanıklar Mustafa İlder, Muzaffer Temiz, Nuri Aslan ve Ayhan Kamalı'nın ruhsatsız tabancaları ile halen firarda bulunan İsmail Keskinbiçak'ın talimatı ile bir kahvehaneyi kurşunlayarak kahvede bulunan Şahin Örtürkmen'i yaralayıp öldürmeye teşebbüs ettikleri, 15.4.1980 günü, sanıklar Mustafa İlder, Muzaffer Temiz, Ayhan Kamalı ve Nuri Aslan'ın silah zoru ile bir otomobili gasba teşebbüs ettikleri, 16.4.1980 günü, sanıklar Ayhan Kamalı, Mustafa İlder, Muzaffer Temiz ve Nuri Aslan'ın Bayrampaşa'da bir mağazadan silah zoru ile 4000 lira para ile 3 gömlek ve 1 pijama gasp ettikleri, 18.4.1980 günü sanıklar Muzaffer Temiz, Mustafa İlder, Ayhan Kamalı, Yaşar Talayso ve Nuri Aslan'ın müşteri olarak bindikleri bir taksiyi silah zoru ile gasp ettikleri, ileri sürülerek, sanık Mustafa İlder'in TCK.nun 448/61., 264/Son., 497/2., Sanık Muzaffer Temiz'in TCK.nun 497/2., 264/8-Son., 448/61., Ayhan Kamalı'nın TCK.nun 448., 61., 264/8-Son., 497/2., Yaşar Talayso'nun TCK.nun 497/2., Nuri Aslan'ın TCK.nun 496/2., 264/8-Son., 448., 61., Mehmet Sağlamcı'nın TCK.nun 448., 61., 264/8-Son., ve sanıklar Abdurrahman Taytay ve Kazım Ali Usta dahil olmak üzere bütün sanıkların 6136 sayılı Yasa'nın 13. maddeleri ile tecziyeleri istemi ile İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 15.10.1982 günlü, 2028 sayılı iddia-

namesi ile haklarında kamu davası açılmıştır.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Nolu Askeri Mahkemesi, 20.12.1983 gününde, Esas 1982/870, Karar 1983/526 sayı ile; iddianamede, sanıkların yasadışı örgütlerden birine mensup oldukları veya atılı suçları siyasi amaçla işledikleri hususunda bir iddia bulunmadığı ve anarşik olayların yaygın olduğu ortamda, adi suçları ve soyguncuların da eylemlerini kolaylaştırmak için yasadışı gizli örgütlerin ürkütücü güçlerinden yararlanarak bu örgütlerin isimlerini kullandığı, ancak bu durumun örgüt mensubu olduklarının sübutu için کافی olmayıp, sair yan deliller bulunması gerektiği ve atılı suçun, sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin olduğu hakkında dosyada bir delil mevcut olmadığı ve sıkıyönetim mahkemelerinde görülen davalarla bağlantılı bulunmadığı,

Bakırköy 2. Ağır Ceza Mahkemesi, 13.4.1984 gününde, 1984/82-87 sayı ile; atılı suçların 1402 sayılı Yasa'nın 15. maddesinde yazılı gasp fiilleri olduğu ve sanıklardan Nuri Aslan hakkında başka suçları nedeni ile sıkıyönetim mahkemesinde davası görüldüğü, bu nedenle atılı suçların 1402 sayılı Yasa'nın 15. maddesi kapsamına girdiği,

Gerekçeleri ile mahkemelerinin görevsiz olduğuna karar vermişlerdir.

Böylece her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirlenen olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş ve dosya Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 29.6.1984 gün, 2363 sayılı Yazısı ile Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Servet Türün'ün Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, Ali Suat Erkoç, Mustafa Aksoy, Ergun Argon, Yavuz T. Özgen ve Muammer Aksüt'ün katılmalarıyla yaptığı 16.7.1984 günlü toplantıda geçici raportör Hâkim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, toplantıya Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Önder Ayhan'ın Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklaması dinlendikten sonra gereği görüldüğü, düşünüldüğü :

Sanıklara atılı suçlar, İstanbul'da 26.12.1978 günü ilân olunan sıkıyönetimden sonra 1980 yılının Mart ve Nisan aylarında çeşitli günlerde işlenmiştir.

1402 sayılı Yasa'nın 15. maddesinin önkoşulu adı geçen maddede yazılı olan suçların sıkıyönetim ilânına ve faaliyetlerine ilişkin olarak işlenmesidir. Oysa ki dosya içeriğine göre, atılı suçların bu nitelikte olduğu hakkında bir bulgu ve kanıt mevcut olmayıp, bu suçların kişisel çıkar sağlamak amacına yönelik olduğu anlaşılmaktadır.

Öte yandan her ne kadar Bakırköy 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararında sanıklardan Nuri Aslan hakkında sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülen dava bulunduğu belirtilmiş ise de ,

Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü'nün 20.9.1982 günlü, 1982/547 - 617 sayılı kararının incelenmesinden; sanık Nuri Aslan ve iki arkadaşı hakkında 18.5.1980 günü bir dükkandan

21.000 Lira gaspetmek suçu nedeniyle açılan davada ;Bakırköy 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 19.10.1981 gün,1981/22-124 sayılı ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin 24.2.1982 gün,1981/702-1982/71 sayılı görevsizlik kararları nedeniyle oluşan görev uyuşmazlığında; anlaşmazlığın Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine,

Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü'nün 20.2.1984 günlü,1983/72-1984/99 sayılı kararının incelenmesinden;sanık Nuri Aslan ve Arkadaşlarının 18.5.1980 gecesi iki ayrı silahlı gasp olayı nedeniyle açılan kamu davalarında,Bakırköy 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 19.10.1981 gün, 1980/583-1981/123 sayılı ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi'nin 24.2.1982 gün,1981/699-1982/72 sayılı kararları arasında oluşan görev uyuşmazlığı üzerine anlaşmazlığın Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine,

Yine Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü'nün 11.4.1983 günlü,1983/79-153 sayılı kararının incelenmesinde;sanık Nuri Aslan ve Şükrü Uzel'in 10.5.1980 günü işledikleri silahlı gasp suçu nedeniyle açılan kamu davasında; Bakırköy 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 19.10.1981 günlü,1980/313-1981/125 sayılı ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi'nin 2.6.1982 gün,1981/704-1982/270 sayılı görevsizlik kararları nedeniyle oluşan görev uyuşmazlığında,anlaşmazlığın,Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine karar verildiği anlaşılmıştır.

Böylece gerek atılı suçların sıkıyönetim ilânına ve faaliyetlerine ilişkin olduğu hususunun saptanmaması,gerekse sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu suçlarla gene ve ortak amaç içerisinde örgütsel ve organik bağlantılı olarak işlendiği yolunda kanıt olmaması nedenleriyle davanın Adli Yargı yerinde görülmesi ve Bakırköy 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

SONUC : Anlaşmazlığın,niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine,bu nedenle Bakırköy 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 13.4.1984 günlü,1984/82-87 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 16.7.1984 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Servet Tüzün

Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

Ali Suat Erkoç

Üye

Mustafa Aksoy

Üye

Ergun Arğan

Üye

Yavuz Tüzün

Üye

Muammer Aksoy